

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Քիմիայի և կենսաբանության

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ Ղազարյան Արմինե Հրաչիկի /Ս. Ա. Հ./

Արձանագրություն № 12

«25» հունվար 2024թ.

ՔԿ/բ-049 - Դեղատնային գործի կազմակերպում ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանումն

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն`	<u>053101.00.6 - ՔԻՄԻԱ</u> /դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր`	<u>053101.02.6 ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ</u> /դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան`	<u>ՔԻՄԻԱՅԻ ԲԱԿԱԼԱՎՐ</u> /բակլավր, մագիստրատուրա/
Ամբիոն`	<u>ՔԻՄԻԱՅԻ և ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ</u> /ամբիոնի լրիվ անվանումը/
Ուսուցման ձևը`	<u>ԱՌԿԱ</u> /առկա, հեռակա/
Կուրս/կիսամյակ	առկա <u>4-րդ կուրս, 8-րդ կիսամյակ</u>
Դասախոս(ներ)`	<u>Սարգիս Քիրանյան</u> /անուն, ազգանուն/ Էլ. հասցե/ներ <u>sargisk@gmail.com</u>

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.....	3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/	4
4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը և /կամ կոմպետենցիաները	4
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.....	Ошибка! Закладка не определена.
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	7
7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	8
8. Դասավանդման մեթոդներ	10
9. Ուսումնառության մեթոդներ	10
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.....	11
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	12
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	12
12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ.....	12
12.2. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	14
12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	15
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	18
14. Գնահատում	19
14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներ	19
14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	19
14.3. Հարցաշար	20
14.4. Գնահատման չափանիշները.....	23
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ	25

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹

«Դեղատնային գործի կազմակերպում» ուսումնական առարկայի դասընթացը կարևորվում է դեղագործության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է «053101.02.6 ԴԵՂԱԳՈՐԾՍԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ» կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում, որպես պարտադիր դասընթաց: Այդ առարկայի ուսուցումը հիմք է հանդիսանում ինչպես անալիտիկ և դեղագործական քիմիաների, այնպես էլ հետագայում դասավանդվող դեղագործական որոշ առարկաների համար: Այն նպաստում է հիմնական կրթական ծրարերում դեղագործական գիտելիքների խնդիրների իրականացմանը:

Հիմնական կրթական ծրագիրը սահմանում է յուրահատուկ իրազեկություններ առանձին առարկաների ինչպես նաև «Դեղատնային գործի կազմակերպում» առարկայի համար: Ըստ ՀԿԾ-ի առարկան չափազանց կարևոր է ուսանողի կրթական գործընթացի իրականացման համար: Առարկան կարևոր նշանակություն ունի շրջանավարտների մասնագիտական կայացմանը և կոմպետենցիանների պահանջների բավարարմանը՝ համաձայն ՀԿԾ-ի սահմանած իրազեկությունների: Դասընթացի յուրացումը հնարավորություն կտա ապագա դեղագործ քիմիկոսին մասնագիտական գործունեության ընթացքում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու տարբեր բնագավառներում՝ նոր դեղանյութերի սինթեզման տեխնոլոգիական պրոցեսներում, դրանց ստացման նոր ուղիների որոնման և այլն

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝

«Դեղատնային գործի կազմակերպում» ուսումնական առարկայի դասընթացը պետք է արտահայտի ապագա դեղագործի գործունեության մեջ տվյալ ուսումնական առարկայի դերը, նշանակությունը, ուսուցանվող գիտության զարգացման հիմնական հեռանկարային ուղղությունները, հմտությունների և կարողությունների այն ծավալը և բովանդակությունը, որոնց պետք է տիրապետի

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

ուսանողը, կրթության ակնկալվող արդյունքները, պահանջվող ուսումնական նյութի յուրացման և դրված նպատակներ իրագործման տեսքով:

- Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների գիտելիքները «Դեղատնային գործի կազմակերպում» ուսումնական առարկայի զարգացման, հիմնական բաժինների, առանձին թեմաների մասին:
- Ուսանողներին նախապատրաստել «Դեղատնային գործի կազմակերպում» հետ կապված դեղաբանական գիտությունների հետագա ուսումնասիրություններին:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝

- Ուցուցանել «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի հիմնական թեմաները:
- Բացատրել «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի դերը դեղաբանության առարկայի ուսուցման ընթացքում:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները և դրանց կիրառումը պրակտիկայում ըստ անհրաժեշտության:
- Սովորեցնել ուսանողներին «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի կոնկրետ հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն վերլուծություն և գիտական եզրահանգումներ:
- Ուսանողներին տրամադրել տեղեկատվություն «Դեղատնային գործի կազմակերպում» զարգացման հեռանկարների և դրանց դեղագործության մեջ կիրառելու մասին:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

«Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների նախնական առկայությունը: Տվյալ դասընթացն ուսումնասիրելուց առաջ ուսանողը պետք է տիրապետի հետևյալ դասընթացներին՝ Դեղաբանության հիմունքներ, Դեղերի որակի վերակսկում, Դեղագրքային, Դեղերի դեղատնային տեղնոլոգիային և այլն:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

կոմպետենցիաները

- գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
- ճիշտ հաղորդակցվելու ունակություն
- ինքնուրույն աշխատելու ունակություն

նախաձեռնողականություն և ձեռներեցություն

5.Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

Դասընթացի ավարտին շրջանավարտը պետք է ունենա աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան կարողություններ և հմտություններ: Պետք է կարողանա օգտվել Պետական դեղագրքի համապատասխան հոդվածից, դեղատոմսից, որոշի դեղի մաքրության աստիճանը, որոշի դեղամիջոցի իսկությունը, կատարի առաջին օգնություն, կարողանա ճիշտ հաղորդակցվել:

«Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Պետք է գիտենա.

1. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի հիմնական թեմաները,
2. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի դերը դեղաբան մասնագետի համար,
3. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի կոնկրետ հարցերի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն,
4. Դեղատնային գործի կազմակերպման զարգացման հեռանկարների և դրանց դեղաբանության մեջ կիրառելու մասին:

Պետք է կարողանա.

1. ձեռք բերված տեսական գիտելիքների կիրառել պրակտիկայում,
2. կատարել որակական և քանակական անալիզ որոշակի նմուշների համար,
3. որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ,
4. թեմատիկ պլաններին համապատասխան տիրապետի գրականության մշակմանը, տալով քննադատական վերլուծություն:

Պետք է տիրապետի.

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

1. Դեղատնային գործի կազմակերպման առանձնահատկություններին,
2. Դեղատնային գործի կազմակերպման նորագույն մեթոդների ներդրմանը և կիրառմանը,
3. Դեղատան աշխատանքում ստեղծված խնդիրների էֆեկտիվ լուծման հմտություններին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
- ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
- ԳԿ7 տարրական համակարգչային գիտելիքներ;
- ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից **տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն**),
- ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
- ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
- ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
- ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
- ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
- ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
- ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
- ԱԿ9 դրսևորեն ժամանակակից խոր գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում (նորագույն տեսությունների, դրանց մեկնաբանությունների, մեթոդների և

եղանակների իմացություն),

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.

Դասընթացի ավարտին շրջանավարտը պետք է ունենա աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան կարողություններ և հմտություններ: Պետք է կարողանա օգտվել Պետական դեղագրքի համապատասխան հոդվածից, դեղատոմսից, որոշի դեղի մաքրության աստիճանը, որոշի դեղամիջոցի իսկությունը, կատարի առաջին օգնություն, կարողանա ճիշտ հաղորդակցվել

«Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքները և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել դեղագործի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, գիտահետազոտական լաբորատորիաներում, դեղատներում կամ որևէ ՊՈԱԿ-ում աշխատելու, ինչպես նաև մագիստրատուրայում կամ ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	2կրեդիտ/60 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	22	--
Գործնական աշխատանք	-	--
Սեմինար պարապմունք	-	--
Լաբորատոր աշխատանք	10	--

Ինքնուրույն աշխատանք	28	--
Ընդամենը	60	--
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Ստուգարք	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները³ .

- Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

³ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

• **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալուծիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

• **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁴

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

բովանդակությանը:

- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁵ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁶ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ավգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

---

⁵ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁷.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		Կատարվող ընթաց	Կատարվող մոդուլներ	Գործնական աշխատանք	Մասնավոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	«Դեղատնային գործի կազմակերպում» առարկայի նպատակը և խնդիրները: Հանրային առողջապահության և բժշկական մենեջմենթ:	2	--	--		2
2.	Դեղագործական համակարգ: Դեղատների ցանց: Դեղատների դասակարգում: Դեղատունը և նրա ֆունկցիաները	2	--	--	--	2
3.	Օրենք դեղերի մասին: Նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր: Լիցենզիայի ձեռք բերում:	2	--	--	--	2
4.	Դեղատան աշխատանքի կազմակերպում, դրան ներկայացվող նումատիվային պահանջներ	2	--	--	--	2
5.	Դեղատան տարածքների բնութագրերը : Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները: Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը	2	--	--	2	2
6.	Դեղատան արտադրական գործունեություն: Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը	2	--	--	2	2
7.	Դեղատների սարքավորումներ: Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր	2	--	--	2	2
8.	Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման կազմակերպումը: Ներդեղատնային պատրաստումներ	2	--	--	2	2
9.	Ռեցեպտուր արտադրական բաժին: Դեղատմսի գործողության ժամկետի ստուգումը, գնահատումն ու գրանցումը Դեղերի անվճար, զեղչով, անդեղատոմս բաց թողումներ	2	--	--	2	4
10.	Դեղերի որակի վերահսկում: Դեղերի անորակության պատճառները: Դեղագիտական վերլուծության ժամանակակից եղանակներ	2	--	--	--	4
11.	Պաշարների բաժին: Պահեստ Օպտիկա և պաշարների բաժին: Դեղատանը դեղերի և բժշկական նշանակության ապրանքների պահպանումը	2	--	--	--	4

⁷ Նման է օրացուցային պլանին

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	22		--	10	28
----------	----	--	----	----	----

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Государственная фармакопеа 12 - ая	
2.	Դեղագործական քիմիա Ռ. Հակոբյան	2010
3.	Р. Г . Бороян, Э. А. Амроян , Э. С. Габриелян , В. П. Акопян, Программированная фармакология	2001
4.	Павлов Е.Х. Охрана труда в аптечных организациях. – М.: МЦФЭР,	2000. – 368с.
5.	Харкевич Д.А. Фармакология с общей рецептурой	2006
6.	Дорофеева В.В. Организация торгового зала аптеки // Аптечная сеть России: Сб.докладов. – М.: МЦФЭР,	2000.- С. 100-106.
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Лакин К.М. Крилов, Фармакокинетика.	
2.	Վիդալ	
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	Էլեկտրոնային (Word).Ցանցային	
2.	Ինտերնետի բոլոր էլեկտրոնային ձևեր	

11. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

ա. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁸
1.	«Բեղատնային գործի կազմակերպում» առարկայի նպատակը և խնդիրները: Հանրային առողջապահության և բժշկական մենեջմենթ:	«Բեղատնային գործի կազմակերպում» առարկայի նպատակը և խնդիրները: Հանրային առողջապահության և բժշկական մենեջմենթ:	2	ՊԳ 1, ՊԳ4
2.	Դեղագործական համակարգ: Դեղատների ցանց: Դեղատների դասակարգում: Դեղատունը և նրա ֆունկցիաները	Դեղագործական համակարգ: Դեղատների ցանց: Դեղատների դասակարգում: Դեղատունը և նրա ֆունկցիաները	2	ՊԳ 5, ՊԳ4
3.	Օրենք դեղերի մասին: Նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր: Լիցենզիայի ձեռք բերում:	Օրենք դեղերի մասին: Նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր: Լիցենզիայի ձեռք բերում:	2	ՊԳ 1, ՊԳ4, ՊԳ 2, ՊԳ5
4.	Դեղատան աշխատանքի կազմակերպում, դրան ներկայացվող նոմատիվային պահանջներ	Դեղատան աշխատանքի կազմակերպում, դրան ներկայացվող նոմատիվային պահանջներ	2	ՊԳ 1, ՊԳ4, ՊԳ 3
5.	Դեղատան տարածքների բնութագրերը : Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները: Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը	Դեղատան տարածքների բնութագրերը : Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները: Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
6.	Դեղատան արտադրական գործունեություն: Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը	Դեղատան արտադրական գործունեություն: Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
7.	Դեղատների սարքավորումներ Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր	Դեղատների սարքավորումներ Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
8.	Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման կազմակերպումը: Ներդեղատնային պատրաստումներ	Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման նոմատիվային պահանջները: Ասեպտիկ բլոկ: Ներդեղատնային պատրաստումներ	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4

⁸ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

9.	Ռեցեպտուր արտադրական բաժին: Դեղատոմսի գործողության ժամկետի ստուգումը, գնահատումն ու գրանցումը Դեղերի անվճար, զեղչով, անդեղատոմս բաց թողումներ	Ռեցեպտուր արտադրական բաժին: Դեղատոմսի գործողության ժամկետի ստուգումը, գնահատումն ու գրանցումը Դեղերի անվճար, զեղչով, անդեղատոմս բաց թողումներ	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
10.	Դեղերի որակի վերահսկում Դեղերի անորակության պատճառները Դեղագիտական վերլուծության ժամանակակից եղանակներ	Դեղերի որակի վերահսկում Դեղերի անորակության պատճառները Դեղագիտական վերլուծության ժամանակակից եղանակներ	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
11.	Պաշարների բաժին Պահեստ Օպտիկա և պաշարների բաժին Դեղատանը դեղերի և բժշկական նշանակության ապրանքների պահպանումը	Պաշարների բաժին Պահեստ Օպտիկա և պաշարների բաժին Դեղատանը դեղերի և բժշկական նշանակության ապրանքների պահպանումը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
	Ընդամենը		22	

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁹
1.					
2.					

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ. ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Լաբ. աշխատանք 1: Լաբորատորիայում աշխատելու կարգը: Դեղատան տարածքների բնութագրերը : Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները: Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը	Լաբորատորիայում աշխատելու կարգ և տեխանվտանգության կանոններ: Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները: Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
2.	Լաբ. աշխատանք 2: Դեղատան արտադրական գործունեություն: Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը	Դեղատան արտադրական գործունեություն: Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
3.	Լաբ. աշխատանք 3: Դեղատների սարքավորումներ: Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր	Դեղատների սարքավորումներ: Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր: Օպտիկա և պաշարների բաժին: Դեղատան նյութական պատասխանատու անձ	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
4.	Լաբ. Աշխատանք 4: Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման կազմակերպումը: Ներդեղատնային պատրաստումներ	Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման նոմատիվային պահանջները: Ասեպտիկ բլոկ: Ներդեղատնային պատրաստումներ, կիսապատրաստուկներ	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
5.	Լաբ. Աշխատանք 5: Ռեցեպտուր արտադրական բաժին: Դեղատոմսի գործողության ժամկետի ստուգումը, գնահատումն ու գրանցումը Դեղերի անվճար, զեղչով, անդեղատոմս բաց թողումներ	Ռեցեպտուր արտադրական բաժին: Դեղատոմսի գործողության ժամկետի ստուգումը, գնահատումն ու գրանցումը Դեղերի անվճար, զեղչով, անդեղատոմս բաց թողումներ	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
	Ընդամենը		10 ժամ		

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹⁰	Ներկայացման ժամկետները	Մտուզման ձևը	Գրական ություն
1.	«Դեղատնային գործի կազմակերպում» առարկայի նպատակը և խնդիրները: Հանրային առողջապահության և բժշկական մենեջմենթ:	«Դեղատնային գործի կազմակերպում» առարկայի նպատակը և խնդիրները: Հանրային առողջապահության և բժշկական մենեջմենթ:	Աշխատանք աշխատանք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
2.	Դեղագործական համակարգ: Դեղատների ցանց: Դեղատների դասակարգում: Դեղատունը և նրա ֆունկցիաները	Դեղագործական համակարգ: Դեղատների ցանց: Դեղատների դասակարգում: Դեղատունը և նրա ֆունկցիաները	Աշխատանք աշխատանք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
3.	Օրենք դեղերի մասին: Նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր: Լիցենզիայի ձեռք բերում:	Օրենք դեղերի մասին: Նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր: Լիցենզիայի ձեռք բերում:	Աշխատանք աշխատանք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
4.	Դեղատան աշխատանքի կազմակերպում, դրան ներկայացվող նումատիվային պահանջներ	Դեղատան աշխատանքի կազմակերպում, դրան ներկայացվող նումատիվային պահանջներ	Աշխատանք աշխատանք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
5.	Դեղատան տարածքների բնութագրերը : Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները: Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը	Դեղատան տարածքների բնութագրերը : Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները: Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը	Աշխատանք աշխատանք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4

¹⁰ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

6.	Դեղատան արտադրական գործունեություն: Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը	Դեղատան արտադրական գործունեություն: Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը	Աշխատանք աշխատնք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
7.	Դեղատների սարքավորումներ Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր	Դեղատների սարքավորումներ: Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր	Աշխատանք աշխատնք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
8.	Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման կազմակերպումը: Ներդեղատնային պատրաստումներ	Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման նոմատիվային պահանջները: Ասեպտիկ բլոկ: Ներդեղատնային պատրաստումներ	Աշխատանք աշխատնք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
9.	Ռեցեպտուր արտադրական բաժին: Դեղատոմսի գործողության ժամկետի ստուգումը, գնահատումն ու գրանցումը Դեղերի անվճար, զեղչով, անդեղատոմս բաց թողումներ	Ռեցեպտուր արտադրական բաժին: Դեղատոմսի գործողության ժամկետի ստուգումը, գնահատումն ու գրանցումը Դեղերի անվճար, զեղչով, անդեղատոմս բաց թողումներ	Աշխատանք աշխատնք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
10.	Դեղերի որակի վերահսկում Դեղերի անորակության պատճառները Դեղագիտական վերլուծության ժամանակակից եղանակներ	Դեղերի որակի վերահսկում Դեղերի անորակության պատճառները Դեղագիտական վերլուծության ժամանակակից եղանակներ	Աշխատանք աշխատնք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4

11.	Պաշարների բաժին Պահեստ Օպտիկա և պաշարների բաժին Դեղատանը դեղերի և բժշկական նշանակության ապրանքների պահպանումը	Պաշարների բաժին Պահեստ Օպտիկա և պաշարների բաժին Դեղատանը դեղերի և բժշկական նշանակության ապրանքների պահպանումը	Աշխատանք աշխատնք գրականության հետ, համացանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
-----	--	--	---	------------------------	---------------------------------	--------------------------

12. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹¹

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան կահավորված համակարգչով
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	Լաբորատոր աշխատանքների համար մեթոդական ցուցումներ
Սարքեր, սարքավորումներ	Լաբորատոր սարքեր, ապակեդեն, լոսագունաչափ, բևեռաչափ, բեկումնաչափ և այլն:
Համակարգչային ծրագրեր	MS Office փաթեթ (Word, Excel, Access)
Դասախոսությունների էլեկտրոնային տարբերակ	Լսարան կահավորված համակարգչով

¹¹ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

13. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹²:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ/ստուգարքով/:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

(Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ

---

¹² «Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

«Դեղատնային գործի կազմակերպում» առարկայի քննության

1. Դեղատնային գործի կազմակերպում
2. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» առարկան, խնդիրները, նշանակությունը
3. Հանրային առողջապահության նպատակները, գործառույթները
4. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահական համակարգը
5. Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպություն
6. Դեղագործական գործունեություն , ընդհանուր բնութագիրը
7. Առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններ, դրանց կազմակերպական-իրավական ձևերը
8. Ընտանեկան բժշկություն, առանձնահատկությունները
9. Դեղագործական ծառայության կառավարման և կարգավորման մարմիններ
10. Դեղերի դասակարգումը և անվանումը
11. Դեղերի շրջանառության ոլորտի կարգավորումը
12. Դեղերի մատակարարման համակարգի գործունեության կազմակերպումը
13. Հանրային առողջության վիճակի գնահատման ժողովրդագրական ցուցանիշները
14. Ռիսկի գործոններ, որոնք ազդում են բնակչության առողջության վրա
15. Օրենք դեղերի մասին
16. Պետական ֆարմակոպեա: Ֆարմակոպեական հոդվածներ
17. Նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր
18. Լիցենզիայի ձեռք բերում: Լիցենզավորման նպատակներն ու սկզբունքները
19. Լիցենզավորման ենթակա դեղագործական գործունեության տեսակները
20. Դեղատների ցանց: Դեղատների դասակարգում
21. Դեղատունը և նրա հիմնական գործառույթները
22. Տնտեսաշվարկային դեղատների բնութագրերը
23. Բժշկական հաստատությունների դեղատների բնութագրերը
24. Դեղատան բաժինները, նրանց ֆունկցիանները
25. Դեղատան աշխատանքի կազմակերպումը
26. Դեղատների գործունեության կազմակերպչական պահանջները
27. Դեղատան տարածքների բնութագրերը : Դեղատների տեղաբաշխման ընդհանուր սկուզբունքները
28. Դեղատանը ներկայացվող հիմնական տարածքային պահանջները
29. Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները
30. Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը
31. Դեղագետի դերը ինքնաբուժման կառավարման գործընթացում
32. Դեղատան արտադրական գործունեությունը
33. Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը
34. Պատշաճ դեղատնային գործունեությունը և դրա տարրերը
35. Դեղատների սարքավորումներ

¹³ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

36. Դեղատոմսի հիմնական (պարտադիր) և լրացուցիչ ռեկվիզիտները
37. Դեղերի պատրաստման աշխատատեղերի ապահովումն ու կազմակերպումը
38. Դեղատանը դեղեր պատրաստող դեղագործի պարտավորությունները
39. Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման կազմակերպումը:
Ասեպտիկ բլոկ
40. Ներդեղատնային պատրաստումներ
41. Դեղատանը պատրաստված դեղերի ձևավորումը
42. Ռեցեպտուր արտադրական բաժին
43. Դեղերի բաց թողումը դեղատնից: Դեղերի մանրաձախ իրացում
44. Դեղատոմսի գործողության ժամկետի ստուգումը
45. Դեղատոմսերի գնահատումն ու գրանցումը դեղատանը
46. Դեղատոմսերի ընդունումը և դեղագործական փորձաքննությունը
47. Կանոններ, որ պետք է պահպանի դեղագետը դեղերի բաց թողման ժամանակ
48. Դեղերի անվճար և զեղչով բաց թողումներ
49. Դեղերի անդեղատոմս բաց թողումներ
50. Դեղագործական էթիկա և դեոնթոլոգիա:
51. Դեղագետի/դեղագործի էթիկական կոդեքսը:
52. Դեղագետի պրոֆեսիոգրաման և դերը առողջապահության համակարգում
53. Ապրանքանյութական արժեքների բացթողումը հիվանդանոցային դեղատնից
54. Դեղատանը դեղերի և բժշկական նշանակության ապրանքների պահպանումը
55. Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր
56. Դեղերի որակի վերահսկում
57. Դեղագիտական վերլուծության ժամանակակից եղանակներ
58. Դեղերի անորակության պատճառները
59. Օպտիկա և պաշարների բաժին
60. Ապրանքի պահպանումը դեղագործական կազմակերպություններում
61. Պահեստային սենյակների կազմակերպմանը, շահագործմանը և աշխատակազմին ներկայացվող պահանջները
62. Ապրանքի տեղաբաշխման կազմակերպումը պահասենյակներում
63. Թմրամիջոցների և թունավոր նյութերի պահպանման համար նախատեսված շինություններին ներկայացվող պահանջները
64. . Հրավտանգ և պայթյունավտանգ նյութերի պահպանման սենյակներին ներկայացվող պահանջները
65. Դեղատան նյութական պատասխանատու անձ
66. Դեղերի որակի ներդեղատնային հսկման կազմակերպումը:
67. Դեղատանը պատրաստված դեղերի որակի գնահատումը
68. Դեղագրության ձևավորման և օգտագործման եղանակի ճշտության ստուգումը
69. Վարակազերծ լուծույթների պատրաստումը և որակի հսկումը դեղատներում
70. Ներդեղատնային պատրաստումներ, կիսապատրաստուկներ, խիտ լուծույթներ պատրաստելը և որակի հսկելը դեղատներում:

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 6-8 շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկված թեմաները.**

1. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» առարկան, խնդիրները, նշանակությունը
2. Հանրային առողջապահության նպատակները, գործառույթները
3. Դեղատների ցանց: Դեղատների դասակարգում:

Գ **Ընդգրկված հարցեր.**

1. Դեղատնային գործի կազմակերպում
2. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» առարկան, խնդիրները, նշանակությունը
3. Հանրային առողջապահության նպատակները, գործառույթները
4. Հայաստանի Հանրապետության առողջապահական համակարգը
5. Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպություն
6. Դեղագործական գործունեություն , ընդհանուր բնութագիրը
7. Առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններ, դրանց կազմակերպական-իրավական ձևերը
8. Ընտանեկան բժշկություն, առանձնահատկությունները
9. Դեղագործական ծառայության կառավարման և կարգավորման մարմիններ
10. Դեղերի դասակարգումը և անվանումը
11. Դեղերի շրջանառության ոլորտի կարգավորումը
12. Դեղերի մատակարարման համակարգի գործունեության կազմակերպումը
13. Հանրային առողջության վիճակի գնահատման ժողովրդագրական ցուցանիշները
14. Ռիսկի գործոններ, որոնք ազդում են բնակչության առողջության վրա
15. Օրենք դեղերի մասին
16. Պետական ֆարմակոպեա: Ֆարմակոպեական հոդվածներ
17. Նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր
18. Լիցեզիայի ձեռք բերում: Լիցենզավորման նպատակներն ու սկզբունքները
19. Լիցենզավորման ենթակա դեղագործական գործունեության տեսակները
20. Դեղատների ցանց: Դեղատների դասակարգում
21. Դեղատումը և նրա հիմնական գործառույթները
22. Տնտեսաշվարկային դեղատների բնութագրերը
23. Բժշկական հաստատությունների դեղատների բնութագրերը
24. Դեղատան բաժինները, նրանց ֆունկցիաները
25. Դեղատան աշխատանքի կազմակերպումը
26. Դեղատների գործունեության կազմակերպչական պահանջները
27. Դեղատան տարածքների բնութագրերը : Դեղատների տեղաբաշխման ընդհանուր սկուզբունքները
28. Դեղատանը ներկայացվող հիմնական տարածքային պահանջները
29. Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները
30. Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը
31. Դեղագետի դերը ինքնաբուժման կառավարման գործընթացում
32. Դեղատան արտադրական գործունեությունը
33. Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը

34. Պատշաճ դեղատնային գործունեությունը և դրա տարրերը

35. Դեղատների սարքավորումներ:

1. Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 12-15 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. Դեղերի պատրաստման աշխատատեղերի ապահովումն ու կազմակերպումը

2. Դեղերի որակի ներդեղատնային հսկման և գնահատման կազմակերպումը:

3. Ապրանքի պահպանումը դեղագործական կազմակերպություններում

Գ Ընդգրկված հարցեր.

1. Դեղատոմսի հիմնական (պարտադիր) և լրացուցիչ ռեկվիզիտները
2. Դեղերի պատրաստման աշխատատեղերի ապահովումն ու կազմակերպումը
3. Դեղատանը դեղեր պատրաստող դեղագործի պարտավորությունները
4. Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման կազմակերպումը: Ասեպտիկ բլոկ
5. Ներդեղատնային պատրաստումներ
6. Դեղատանը պատրաստված դեղերի ձևավորումը
7. Ռեցեպտուր արտադրական բաժին
8. Դեղերի բաց թողումը դեղատնից: Դեղերի մանրածախ իրացում
9. Դեղատոմսի գործողության ժամկետի ստուգումը
10. Դեղատոմսերի գնահատումն ու գրանցումը դեղատանը
11. Դեղատոմսերի ընդունումը և դեղագործական փորձաքննությունը
12. Կանոններ, որ պետք է պահպանի դեղագետը դեղերի բաց թողնման ժամանակ
13. Դեղերի անվճար և զեղչով բաց թողումներ
14. Դեղերի անդեղատոմս բաց թողումներ
15. Դեղագործական էթիկա և դեոնոլոգիա:
16. Դեղագետի/դեղագործի էթիկական կոդեքսը:
17. Դեղագետի պրոֆեսիոգրաման և դերը առողջապահության համակարգում
18. Ապրանքանյութական արժեքների բացթողումը հիվանդանոցային դեղատնից
19. Դեղատանը դեղերի և բժշկական նշանակության ապրանքների պահպանումը
20. Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր
21. Դեղերի որակի վերահսկում
22. Դեղագիտական վերլուծության ժամանակակից եղանակներ
23. Դեղերի անորակության պատճառները
24. Օպտիկա և պաշարների բաժին
25. Ապրանքի պահպանումը դեղագործական կազմակերպություններում
26. Պահեստային սենյակների կազմակերպմանը, շահագործմանը և աշխատակազմին ներկայացվող պահանջները
27. Ապրանքի տեղաբաշխման կազմակերպումը պահասենյակներում
28. Թմրամիջոցների և թունավոր նյութերի պահպանման համար նախատեսված շինություններին ներկայացվող պահանջները
29. Հրավտանգ և պայթյունավտանգ նյութերի պահպանման սենյակներին ներկայացվող պահանջները
30. Դեղատան նյութական պատասխանատու անձ
31. Դեղերի որակի ներդեղատնային հսկման կազմակերպումը:
32. Դեղատանը պատրաստված դեղերի որակի գնահատումը

33. Դեղագրության ձևավորման և օգտագործման եղանակի ճշտության ստուգումը
34. Վարակազերծ լուծույթների պատրաստումը և որակի հսկումը դեղատներում
35. Ներդեղատնային պատրաստումներ, կիսապատրաստուկներ, խիտ լուծույթներ պատրաստելը և որակի հսկելը դեղատներում:

Գնահատման չափանիշները¹⁴.

- Տեսական գիտելիքներընահատվում են թեստերի, վարժությունների, խնդիրների և հարց ու պատասխանի ձևով ---- 20 միավոր
- Գործնական աշխատանքները– 20 միավոր
- Լաբորատոր աշխատանքները– 20 միավոր
- Ինքնուրույն աշխատանքը– -----20 միավոր

---

¹⁴ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	<u>053101.00.6 - ՔԻՄԻԱ</u> <small>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</small>
Կրթական ծրագիր`	<u>053101.02.6 ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ</u> <small>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</small>
Որակավորման աստիճան`	<u>ՔԻՄԻԱՅԻ ԲԱԿԱԼԱՎՐ</u> <small>/բակլավր, մագիստրատուրա/</small>

Վանաձոր 2024 թ

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/բ-049 - Դեղատնային գործի կազմակերպում			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ կուրս, 8-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	22
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	10
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	28		
Ընդամենը	60			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>«Դեղատնային գործի կազմակերպում» ուսումնական առարկայի դասընթացը պետք է արտահայտի ապագա դեղագործի գործունեության մեջ տվյալ ուսումնական առարկայի դերը, նշանակությունը, ուսուցանվող գիտության զարգացման հիմնական հեռանկարային ուղղությունները, հմտությունների և կարողությունների այն ծավալը և բովանդակությունը, որոնց պետք է տիրապետի ուսանողը, կրթության ակնկալվող արդյունքները, պահանջվող ուսումնական նյութի յուրացման և դրված նպատակներ իրագործման տեսքով:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների գիտելիքները «Դեղատնային գործի կազմակերպում» ուսումնական առարկայի զարգացման, հիմնական բաժինների, առանձին թեմաների մասին: ▪ Ուսանողներին նախապատրաստել դեղատնային գործի հետ կապված դեղաբանի կամ դեղագործի հետագա աշխատանքային գործունեության հետ: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի հիմնական թեմաները: 2. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի դերը դեղաբան մասնագետի համար: 3. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի կոնկրետ հարցերի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն 4. Դեղատնային գործի կազմակերպման զարգացման հեռանկարների 			

	<p>և դրանց դեղագործության մեջ կիրառելու մասին:</p> <p>Հմտություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Դեղատնային գործի կազմակերպում» դասընթացի ուսումնասիրման մեթոդների կիրառում, 2. Դեղատնային գործի կազմակերպման նոր մեթոդների ներդրում և կիրառում, 3. վերլուծություն կատարելու գործնական հմտություն: <p>Կարողություն</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ձեռքբերված տեսական գիտելիքների կիրառել պրակտիկայում 2. Դեղատնային գործի կազմակերպման կոնկրետ հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն վերլուծություն 3. որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ, 4. ձեռք բերած գիտելիքների համապատասխան կատարել որոշ դեղերի պատրաստում, որակի հսկում և գնահատում և այլն:
Դասընթացի բովանդակությունը	
1.	«Դեղատնային գործի կազմակերպում» առարկայի նպատակը և խնդիրները: Հանրային առողջապահության և բժշկական մենեջմենթ:
2.	Դեղագործական համակարգ: Դեղատների ցանց: Դեղատների դասակարգում: Դեղատունը և նրա ֆունկցիաները
3.	Օրենք դեղերի մասին: Նորմատիվ տեխնիկական փաստաթղթեր: Լիցենզիայի ձեռք բերում:
4.	Դեղատան աշխատանքի կազմակերպում, դրան ներկայացվող նոմատիվային պահանջներ
5.	Դեղատան տարածքների բնութագրերը : Դեղատան անձնակազմը և նրան ներկայացվող պահանջները: Դեղագետի աշխատանքային նկարագիրը
6.	Դեղատան արտադրական գործունեություն: Դեղերի պատրաստման բաժնի աշխատանքի կազմակերպումը
7.	Դեղատների սարքավորումներ Դեղատնային տարրաներ և օժանդակ նյութեր
8.	Ասեպտիկ պայմաններում դեղերի պատրաստման կազմակերպումը: Ներդեղատնային պատրաստումներ
9.	Ռեցեպտուր արտադրական բաժին: Դեղատոմսի գործողության ժամկետի ստուգումը, գնահատումն ու գրանցումը Դեղերի անվճար, զեղչով, անդեղատոմս բաց թողումներ
10.	Դեղերի որակի վերահսկում Դեղերի անորակության պատճառները Դեղագիտական վերլուծության ժամանակակից եղանակներ

11.	Պաշարների բաժին Պահեստ Օպտիկա և պաշարների բաժին Դեղատանը դեղերի և բժշկական նշանակության ապրանքների պահպանումը
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան: https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf
Գրականություն	Պարտադիր
1.	Государственная фармакопеа 12 - ая
2.	Դեղագործական քիմիա Ռ. Հակոբյան
3.	Р. Г . Бороян, Э. А. Амроян , Э. С. Габриелян , В. П. Акопян, Программированная фармакология
4.	Павлов Е.Х. Охрана труда в аптечных организациях. – М.: МЦФЭР,
5.	Харкевич Д.А. Фармакология с общей рецептурой
6.	Дорофеева В.В. Организация торгового зала аптеки // Аптечная сеть России: Сб. докладов. – М.: МЦФЭР,
	Լրացուցիչ
1.	Лакин К.М. Крилов, Фармакокинетика.
2.	Վիդլալ
	Էլեկտրոնային աղբյուրներ
	1. Էլեկտրոնային (Word).Ցանցային
	2. Ինտերնետի բոլոր էլեկտրոնային ձևեր